

Kopi av *Østmark*
Gjengitt i Oddvarheim of
Arne Hjeltnes:
'Toht ved neste nymåne'
Cappelen 1990

Zwischen dem deutschen Oberkommando in Norwegen, vertreten durch

Herrn Oberst im Generalstabe Buschenhagen
und dem norwegischen Oberkommando, vertreten durch

Herrn Oberstleutnant im Generalstabe R. Roscher-Hielsen
ist heute nachstehendes

A b k o m m e n
geschlossen worden:

In Anbetracht der tapferen Haltung der norwegischen
6. Division werden ihr für die Niederlegung der Waffen nach-
stehende ehrenvolle Bedingungen gewährt:

§ 1.

Die gesamten norwegischen Streitkräfte legen die
Waffen nieder und werden sie während der Dauer des gegen-
wärtigen Krieges nicht wieder gegen das Deutsche Reich oder
dessen Verbündete ergreifen.

§ 2.

Das norwegische Oberkommando übergibt sogleich die
in seinem Gewahrsam befindlichen deutschen Kriegsgefangenen
sowie eine Liste etwa abtransportierter Verwundeter und
Gefangener.

Das deutsche Oberkommando übernimmt die Aufsicht über
die deutschen und die den alliierten Truppen entstammenden
Verwundeten. Die ärztliche Betreuung übernehmen die zustän-
digen norwegischen Stellen.

§ 3.

Das norwegische Oberkommando veranlasst die Niederle-
gung und Auslieferung aller vorhandenen Waffen, militärischen
Fahrzeuge zu Lande und zu Wasser, der vorhandenen Vorräte an
Munition, Gerät, Brennstoffen, Schmierstoffen, Bereifung und
Sprengstoffen im unversehrten Zustand. Bezüglich der vorhan-
denen Vorräte, die nicht übergeben werden können, wird ein

110352

Seite 3

Skaanland Sorge tragen.

Das norwegische Oberkommando wird sich sogleich der Benützung der vorhandenen Nachrichtenmittel zum Verkehr mit dem Ausland enthalten und Vorkehrungen treffen, dass auch durch Zivilbehörden und Privatpersonen kein Funk- Telefon- u und Telegrammverkehr mit dem gegen das Deutsche Reich im Kriege befindlichen Staaten stattfindet. Der Grenzverkehr mit Schweden und Finnland bleibt in dem wirtschaftlich erforderlichen Umfang aufrechterhalten.

§ 6.

Das norwegische Oberkommando wird auf Anforderung dem deutschen Oberkommando Schifferaum unter sekundärer Führung in dem erforderlichen Ausmaße für Wehrmachtstransporte gegen Vergütung zur Verfügung stellen.

§ 7.

Die bereits vom norwegischen Oberkommando eingeleitete Demobilmachung wird auf die in Finnmarken stehenden norwegischen Truppen ausgedehnt, die Bestimmungen über die Niederlegung und Ablieferung der Waffen, des Geräts usw. treffen auf sie in gleichem Ausmaße zu; ausgenommen sind 2 Bataillone und 1 Batterie an der Ostfinnmärkischen Grenze. Diese versetzen bis zur endgültigen Regelung des Grenzschatzes unter dem Befehl des Fylkesmannes von Finnmark und unter der Bezeichnung Grenzschutz-Polizei-Bataillon bzw. -Batterie den Grenzschutz wie bisher.

§ 8.

Das norwegische Oberkommando wird die zuständigen Behörden anweisen, den Forderungen der deutschen Wehrmacht zum Schutz Norwegens und zur Sicherstellung der Schiffs- und Luftfahrt in Bezug auf Lotsen- Seezeichen- und Leuchtfeuerwesen sowie auf den Wetterdienst zu entsprechen.

§ 9.

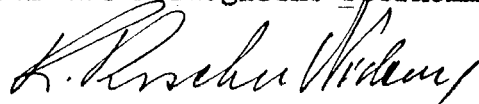
Dieses Abkommen tritt mit sofortiger Wirkung in Kraft. Zur Regelung von Einzelheiten seiner Durchführung ist der Verbindungsoffizier der deutschen Wehrmacht beim norwegischen Oberkommando bevollmächtigt. Das Abkommen ist in fünf deutschen und fünf norwegischen Ausfertigungen hergestellt. Für seine Auslegung ist der deutsche Text massgeblich.

Trondheim, den 10. Juni 1940

Für das Deutsche Oberkommando

Oberst im Generalstab

Für das norwegische Oberkommando

Oberstleutnant im Generalstab

Fortsatt fra side 198

Den norske forhandleren – som optrådte alene for anledningen – fikk medhold i sine innvendinger som f.eks. gjaldt tyske restriksjoner med hensyn til å kunne passere grensene i de nordligste områder. Samene med sine reinsdyr måtte fritt få kunne gå over landegrensene der. Også når det gjaldt bruk av sjøtransportmidler i Nord-Norge oppnådde Roscher Nielsen en oppmyking av det tyske utkastet.

En innrømmelse kom overhodet ikke inn i avtalens tekst, og er lite kjent. Den ble gitt separat, som en skriftlig erklæring innhentet fra staben i Oslo. Hitler hadde forlangt at de norske yrkesoffiserer måtte avgi æresord på ikke mer å delta i krigen mot Tyskland for å slippe krigsfangenskap. Dette var

ikke til å komme utenom. Men på Roscher Nielsens foranledning garanterte den tyske overkommando nå at de offiserer som ga sitt æresord, fortsatt skulle få sin fulle lønn.

Kapitulasjonsdokumentet av 10. juni 1940 er sannsynligvis det mest omstridte aktstykket fra felttoget i Norge. Betød § 1, hvor det het at «Die gesamten norwegischen Streitkräfte» nedlegger våpnene, at det var definitivt slutt på krigen mellom Norge og Tyskland? Var det en altomfattende avtale Roscher Nielsen hadde godtatt, og som gjorde straffelovens § 86 – om bistand til fienden – uanvendelig under oppgjøret etter 1945?

Denne diskusjonen må vi sikkert leve videre med, og er ikke temaat for denne boken. Poenget her har vært å presentere dokumentet i dets originale fasong.

ettelse:

Mellom den tyske overkommando i Norge, representert ved herr oberst i generalstaben Buschenhagen og den norske overkommando, representert ved herr oberstløytnant i generalstaben R. Roscher Nielsen er idag nedenstående

Avtale

inngått:

I betraktning av den norske 6. divisjons tapre holdning blir den innrømmet nedenstående ærefulle betingelser for nedleggelsen av våpnene:

§ 1.

Samtlige* norske stridskrefter legger våpnene ned og skal ikke gripe til dem igjen mot det tyske rike eller dets forbundne sålenge den nåværende krig varer.

§ 2.

Den norske overkommando overgir straks de tyske krigsfanger som befinner seg i dens varetekt samt en liste over de sårede og de fanger som måtte være borttransportert.

Den tyske overkommando overtar oppsynet over de tyske sårede og de sårede som stammer fra de allierte tropper. Legebehandlingen overtar vedkommende norske instanser.

§ 3.

Den norske overkommando foranlediger nedleggelse og utlevering av alle forhåndenværende våpen, militære fartøyer til lands og til vanns, de eksisterende forråd av ammunisjon, utstyr, drivstoff, smøreolje, bildekk og sprengstoff i ubeskadiget stand. Med hensyn til de forhåndenværende forråd som ikke kan overgis, blir det avgitt en fullstendig fortegnelse, det samme gjelder alle skip over 100 tonn.

Den tyske overkommando vil frigi de fartøyer som er nødvendige for befolkningens forsyninger, og som det skal settes opp en fulltallig og entydig liste over.

§ 4.

Den tyske overkommando vil etter at utleveringen av de tyske krigsfanger samt våpen og ytterligere gjenstander har funnet sted, tillate hjemsendelse av ikke-yrkesoffiserer, underoffiserer og mannskaper. Yrkesoffiserer har valget mellom å avgi sitt æresord på ikke mer å gripe til våpen mot det tyske rike eller dets forbundne i denne krig, eller ærefullt krigsfangenskap. Offiserene får beholde sine personlige våpen.

§ 5.

Den norske overkommando vil omgående overgi den tyske overkommando en fullstendig fortegnelse over alle de kamphindre som er anlagt, f.eks. land- og sjøminner, sperringer, forberedte sprengninger inklusive de som er laget av de allierte, med skisser over beliggenhet såvel som en skisse over samtlige forhåndenværende sambandsmidler (telegrafnett, radiotelegraf o.s.v.)

Den norske overkommando vil stille til disposisjon for den tyske overkommando alle nødvendige fartøyer og andre oppryddingsmidler innen sitt område til fjernelse av de i forrige avsnitt nevnte kamphindre til lands og til vanns.

Den norske overkommando sørger for at flyplassene Bardufoss og Skaanland snarest blir satt i brukbar stand.

Den norske overkommando vil straks avholde seg fra å benytte de eksisterende sambandslinjer til kontakt med utlandet, og vil treffe foranstaltninger for at det heller ikke gjennom sivile myndigheter og privatpersoner finner sted radio- telefon- og telegramforbindelse med de stater det tyske rike er i krig med. Grensetrafikken med Sverige og Finland blir opprettholdt i det omfang det er økonomisk nødvendig.

§ 6.

Den norske overkommando vil på forlangende og mot betaling stille til den tyske overkommandos disposisjon skipsrom under sjøkyndig ledelse i nødvendig utstrekning til bruk for Wehrmachtstransporter.

§ 7.

Den demobilisering den norske overkommando allerede har innledet utvides til de norske tropper som står i Finnmark, bestemmelsene om nedleggelse og avlevering av våpnene, utstyret o.s.v. gjelder i samme utstrekning for dem; unntatt er 2 bataljoner og 1 batteri ved grensen i øst-Finnmark. Inntil den endelige ordning av grensevernet sørger disse som hittil for grensevakt under kommando av fylkesmannen i Finnmark, og under betegnelsen Grensevakt-politi-bataljon, resp. – batteri.

§ 8.

Den norske overkommando vil gi de myndigheter det vedgår anvisning om å imøtekomme den tyske forsvarsmakts krav vedrørende Norges beskyttelse og til sikring av skips- og luftfarten hva angår los-, sjømerke- og fyrvesen samt værvarslingen.

§ 9.

Denne avtale trer ikraft med øyeblikkelig virkning. Den tyske forsvarsmakts forbindelsesoffiser ved den norske overkommando har fullmakt til å regulere enkeltheter ved dens gjennomføring. Avtalen er laget i fem tyske og fem norske eksemplarer. For dens fortolkning er den tyske tekst bestemmende.

Trondheim, den 10. juni 1940

For den tyske overkommando
Buschenhagen (sign.)
Oberst i generalstaben

For den norske overkommando
R. Roscher Nielsen (sign.)
Oberstløytnant i generalstaben